Kulturutskottets betänkande

1979/80:7

med anledning av motion om inrättande av ett fotografiskt centralmuseum

Motionen

I motionen 1978/79:1314, vars behandling på förslag av kulturutskottet i betänkandet 1978/79:34 uppskjutits till riksmötet 1979/80, har Rune Rydén m. fl. (m) yrkat att riksdagen anhåller att regeringen framlägger förslag om inrättande av ett fristående fotografiskt centralmuseum.

Motionärerna anför att verksamheten vid fotografiska museet, som sedan den 1 juli 1971 ingår som en avdelning i moderna museet, drivits under knappa ekonomiska omständigheter med en tidvis besvärande lokalsituation. De fotografiska samlingarna ligger till största delen nedpackade och är därför svåråtkomliga. Först 1978 kunde fotografiska museets bibliotek öppnas för forskning några timmar i veckan. Personalbristen och den klena ekonomin har enligt motionen lagt hinder i vägen för en uppbyggnad av ett fotografiskt centralmuseum. Krav på ett sådant museum ställs främst av länsmuseerna och från andra institutioner med bildsamlingar, vilka behöver vägledning för inventering och katalogisering. Vidare pekar motionärerna på att fotografin börjat få en plats inom högskoleundervisningen. Detta ökar behovet av ett centralmuseum, som kan hålla sina samlingar och sitt bibliotek tillgängliga och som kan sända ut studiesamlingar och bildserier. Från landets fotografer finns enligt motionen självfallet önskemål om ett fotografiskt centralmuseum, där de kan få historiskt perspektiv på sin verksamhet liksom aktuella impulser.

Motionärerna anser att det finns ett klart behov av ett fristående fotografiskt centralmuseum med – jämfört med fotografiska museet – förstärkta ekonomiska och personella resurser.

Fotografiska museets nuvarande organisation

Före 1971 inskränkte sig statens engagemang i fråga om insamling av foto som konst och kommunikationsmedel till ett mindre bidrag till Föreningen fotografiska museets vänner. Föreningen arbetade under en följd av år för att ett fotografiskt museum skulle inrättas. Ett steg i den riktningen togs genom att föreningens verksamhet 1970 inrymdes i provisoriska lokaler i nära anslutning till moderna museet. Genom statsmakternas beslut (prop. 1971:1 bil. 10, KrU 1971:2, rskr 1971:53) ingår fotografiska museet sedan den 1 juli 1971 som en avdelning i moderna museet.

I överensstämmelse med riktlinjerna för 1974 års kulturproposition fick

nationalmuseet med moderna museet och östasiatiska museet den 1 juli 1976 en ny organisation (prop. 1975/76:135, KrU 1975/76:35, rskr 1975/76:355). I den nya organisationen, statens konstmuseer, är de tre museerna självständiga enheter under en gemensam styrelse. Vissa gemensamma servicefunktioner har samlats i en särskild förvaltningsenhet. I samband med denna organisatoriska förändring prövades ett förslag om att fotografiska museet skulle skiljas från moderna museet och bli en egen enhet inom statens konstmuseer. Departementschefen var inte beredd förorda en sådan lösning och riksdagen hade ingen annan mening. Fotografiska museet kom alltså att alltfort utgöra en avdelning inom moderna museet. Härigenom skapades enligt departementschefen goda förutsättningar för fortsatt insamling och vård av fotografiska bilder och för arbetet med att spegla den aktuella fotokonsten.

Utskottet

Syftet med motionen 1978/79:1314 om inrättande av ett fotografiskt centralmuseum är att åstadkomma en förstärkning av de ekonomiska och personella resurserna för den fotomuseala verksamheten på central nivå. Med samma syfte har statens konstmuseer i juli 1978 hemställt hos regeringen om en översyn av moderna museets avdelning för foto (fotografiska museet). Vidare har Fotografiska museets vänner framhållit det angelägna i att fotografiska museets vidareuppbyggnad tas upp till omedelbar projektering. Regeringen har överlämnat skrivelserna till statens kulturråd för att beaktas i en förstudie kulturrådet påbörjat i syfte att inventera olika problem inom fotoområdet.

I kulturrådets förstudie om museernas uppgifter på fotoområdet kommer fotoverksamheten vid museerna att analyseras ur såväl centralt som regionalt och lokalt perspektiv. I studien innefattas frågor om bl. a. inventering och registrering av fotosamlingar samt problem om tillsyn, vård, konservering och bevarande av foto. Som en särskild fråga att behandla i förstudien har tagits upp "fotografiska museets framtida uppgifter, ställning och organisation inom statens konstmuseer". Arbetet med förstudien, som kommer att bedrivas i kontakt med bl. a. statens konstmuseer och Fotografiska museets vänner, beräknas bli färdigt under budgetåret 1979/80. Därefter avser kulturrådet överlämna förstudien till regeringen med rådets ställningstagande till hur de berörda frågorna skall åtgärdas.

Uppenbarligen kommer de resursfrågor och andra problem som tagits upp i motionen 1978/79:1314 att övervägas i den förstudie kulturrådet nyligen påbörjat. Även fotografiska museets organisatoriska ställning kommer därvid att studeras. Utskottet kan inte förorda att resultatet av förstudien föregrips genom en anhållan till regeringen om inrättande av ett fristående fotografiskt museum. Med anledning härav avstyrker utskottet motionen 1978/79:1314.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1978/79:1314.

Stockholm den 6 november 1979

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Åke Green (s), Kerstin Anér (fp), Tyra Johansson (s), Ingrid Diesen (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Olle Eriksson (c), Hans Alsén (s), Catarina Rönnung (s), Anna Eliasson (c), Bertil Hansson (fp), Elisabeth Fleetwood (m), Ing-Marie Hansson (s) och Gunnel Liljegren (m).

GOTAB 62867 Stockholm 1979